СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XCIII. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 30-го ЖОВТНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 30, 1986 No. 208. VOL. XCIII.

Пам'ятайте про Україну!

„НЮ ЙОРК СИТІ ТРІБЮН" ВІДЗНАЧИЛА РІЧНИЦЮ „КОРОТКОЇ ВОЛІ" МИРОСЛАВА МЕДВЕДЯ

Ню Йорк. — У п'ятницю, 24-го жовтня, ц.р., нюйоркський консервативний щоденник „Ню Йорк Сити Трібюн" помістив цілосторінковий меморіяльний салют для Мирослава Медведя, 25-річного українського моряка, який двічі 24-го жовтня 1985 року, намагався й зумів, наражуючи своє життя, вискочити з совєтського корабля, щоб „вибрати свободу" в Америці, і був повернений назад до своїх мучителів-совєтчиків таки самими американцями.

На цій меморіяльній сторінці поміщено портрет М. Медведя, короткий текст, що пояснює ту трагічну подію, і підпис 144-ох визначних американців, та американських українців та інших чільних представників протисовєтських етнічних громадян у ЗСА.

Через два дні після появи сторінки, тобто в понеділок — 27-го жовтня, ця ж газета фна першій сторінці помістила вгорі із світлиною М. Медведя велику статтю, присвячену сумній річниці, пера Патріка Дж. Мартіна, члена редакції часопису, в якій цей знавець українських справ пише, вже не перший раз, про Медведеву трагедію. Автор зазначує, що серед 144-ох підписаних під салютом Медведеві, є п'ять американських сенаторів і цілий ряд провідних діячів української Америки (серед них бачимо головного предсідника Українського Народного Союзу д-ра Івана О. Флиса, редактора „Свободи" Зенона Снилика, редактора „Українського Тижневика" Рому Сохан-Гадзевич, та ще кількадесять промінентних українців у ЗСА; тут є голови Українських Церков, Митрополити Мстислав Скрипник і Степан Сулик, голови наукових установ, численних громадських і політичних організацій, як і загально українського фінансово-господарського світу). Під меморіяльним салютом не бракне і приятелів українського змагання за свободу — представників балтійських народів, поляків та інших представників тих націй, що поневолені Москвою.

Патрик Дж. Мартін в статті описує докладно події 24-го жовтня 1985 року,

(Закінчення на стор. 3)

ПЕРШИЙ ТРАНСПОРТ БАНДУР ВЖЕ Є В КУРИТИБІ

Ню Йорк (М.Д. Чорний). — В середу, 22 жовтня ц.р., від'їхала до Арґентини і Бразилії тура відомого бюра подорожей „Кобаснюків".

Ціла тура перемінилась в капелю бандуристів. По досить скомплікованих заходах, які переводила професійно Варка Бачинська, вдалось оформити перевіз бандур. Разом з бандурами пощастило передати потрібні кобзарські матеріяли: ноти, запасові струни, журнал „Бандура", платівки, касетки, підручники гри на бандурі.

При тій нагоді слід згадати, що Антін і Віра Шумейки є одними з меценатів, які щедро жертвують на культурні і мистецькі потреби громади. Вони у великій мірі причинились до заснування в Ню Йорку Школи Кобзарського Мистецтва, даруючи на самому початку п'ять бандур, а відтак поважні суми майже кожного року на різні кобзарські потреби.

В Торонто, Канада, вже два тижні чекає транспорт бандур — три скрині по вісім у кожній — на полагодження формальностей висилки їх до Арґентини і Бразилії.

Збірка фондів продовжується і школа апелює до громадянства пересилати свої пожертви до „Самопомочі" і православної кредитівки в Ню Йорку з допискою „Бандура".

Школа дякує всім тим, які вже відгукнулись, а зокрема Миколі Бойчукові, який закупив 10 бандур, і Параскевії Витвицькій, яка закупила три бандури по 375 долярів, хоч вже є довгі роки на пенсії. Пожертви просимо слати: Self-Reliance, N.Y. Federal Credit Union, No12855 (Student Financial Fund. for Brazil), 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003, or Ukrainian Orthodox Credit Union, P.O.Box 160, Cooper Station, N. Y. 10276.

ЗСА зменшують свої вплати до ООН

Вашінґтон. — Адміністрація президента Роналда Регена повідомила офіційно генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй Гавіє Переза де-Куеяра, що З'єднані Стейти Америки зменшать свої вплати до ОН на половину і заплатять в цьому 1986 році 100, замість 200 мільйонів долярів, які вони вплатили в 1985 році.

Речники ОН заявили, що не зважаючи на зменшення фондів для праці цієї міжнародної організації обидвома палатами Конгресу ЗСА, Адміністрація вирішила все одно вплатити до бюджету значно вищу суму, як загально передбачали політичні спостерігачі і деякі відповідальні особи в ОН. Правду кажучи П. де-Куеяр сподівався отримати від ЗСА тільки 60 мільйонів долярів і тому повідомлення з Вашінґтону було прийнято в головній квартирі Об'єднаних Націй із задоволенням, прийнявши до уваги факт, що на форумі Конгресу ЗСА працюють люди, які хочуть привернути раніші вплати до ОН з передумовою, що усі країни вплачиватимуть накладені на них суми, не виключаючи Совєтського Союзу і його сателітів. Куеяр заявив кореспондентам, що він потребуватиме принаймні 120-150 мільйонів долярів вплат ЗСА, щоб організація могла працювати без дефіциту. Велику частину бюджету ОН витрачає на великі платні для своїх високих урядників і вдержання бюр в багатьох країнах світу. Персонал ОН дуже чисельний і це є також одною з головних причин.

Асистент державного секретаря в Уряді президента Р. Регена Джан С. Вайтгед розпочав кампанію в Конґресі для уневажнення ранішої постанови про зменшення фондів для ОН і про це повідомив генерального секретаря П. де-Куеяра через амбасадора ЗСА Вернона Волтерса.

У зв'язку з цим повідомленням з Вашінґтону, група демократичних держав хоче запропонувати резолюцію на Генеральній асамблеї, щоб також СССР виповнив повністю своє зобов'язання, бо в противному випадку вони здержать фонди для ОН, бо не може бути такої ситуації, щоб інші держави використовували фонди ОН для голошення своєї політики на цьому форумі, ігноруючи при тому усі заклики про зміцнення фінансового стану ОН, або в дуже брутальний спосіб звалювати вину за скорочення праці міжнародної установи на демократичні країни, зокрема на ЗСА.

ЗСА зобов'язані вплачувати кожного року 25 відсотків усього бюджету ОН. Уряд Р. Регена не протестує проти цього, але хоче мати більший голос і більший респект в Об'єднаних Націях, а також не бажає собі, щоб держави, які не платять взагалі своїх вкладок, або вплачують дуже мінімальні суми, вели пропаґандивну кампанію проти політики ЗСА на форумі ОН. Така тактика тільки зміцнює ізоляційні тенденції в Конгресі, включно до вимог, щоб ОН перенесла свою Головну Квартиру до іншої країни.

НІКАРАҐУА ДАЛІ ОЗБРОЮЄТЬСЯ

Вашінґтон. — Поінформовані особи з Адміністрації президента Роналда Регена повідомили кореспондентів, що уряд сандіністів в Нікараґуа далі озброюється, очевидно, з допомогою Совєтського Союзу і його сателітів. В останньому часі Нікараґуа знову отримала транспорт зброї з СССР і так звані повітряні кораблі, тобто панцерні гелікоптери, що їх вживають совєтські війська також в Афганістані проти антикомуністичних повстанців, так званих мугаджєдінів.

Цим разом Нікараґуа отримала додаткових шість згаданих гелікоптерів типу МІ-25. Гелікоптери й іншу зброю, зокрема скорострілі, протилетунські малі ракети, міномети тощо, совєти привезли транспортовим кораблем цього місяця. Цю інформацію підтвердили Центральна розвідча служба (Сі-Ай-Ей) і військова розвідка Пентагону у розпорядженні якої знаходяться численні фотознімки зроблені під час виладовування „товару" в нікараґуанській пристані.

Пентагон підтвердив також, що тепер сандіністи розпоряджають 12-ма повітряними кораблями, які зокрема виказалися дуже ефективними у боротьбі проти партизан, і яких нелегко збити, якщо ще враховувати, що повстанці звичайно не розпоряджають тяжкою артилерією, протилетунськими ракетами чи іншою подібною зброєю. Разом з гелікоптерами Нікарґуа отримала 30 розвідчих літаків, випосаджених спеціяльними радарними апаратами.

Додаткова достава зброї Совєтським Союзом для Нікараґуа і приїзд до тієї країни багатьох совєтських військових дорадників вказує, що Москва не зрезиґнувала із своєї політики поширення комуністичної домінації в Центральній Америці і що вона приготовляється до оборони вже здобутого комуністичного причілку, яким, без сумніву, є Нікараґуа, побіч комуністичної Куби.

Політичні і військові спостерігачі не виключають збільшеної воєнної активности в Нікараґуа, а може навіть в Ель Сальвадорі у зв'язку з доставою зброї для сандіністів і такою ж доставою ЗСА для антикомуністичних повстанців „контрас", в рамках 100 мільйонової допомоги признаної обидвома палатами Конгресу. Аналітики передбачають, що повстанці намагатимуться здобути якийсь простір, може навіть більше місто в Нікараґуа, проголосити там свій тимчасовий революційний уряд який, очевидно, автоматично визнає Вашінґтон, і тим самим створити не тільки свій опірний пункт, але вийти на широку політичну сцену та повести інтенсивну інформаційну кампанію проти сандіністів і їхньої диктаторської системи. Багато залежатиме від того, яку зброю доставлятиме повстанцям Вашінґтон, бо технологічно совєтська зброя дещо відстає від такої ж зброї американської і в цьому може бути одинока запорука успіхів повстанців якщо вони дійсно є здібні розвинути більші військові акції проти сандіністів.

Знаючи з досвіду, що ЗСА в минулому задовільнялися тільки півуспіхами в боротьбі з комунізмом, політичні аналітики не передбачають великих змін в Нікараґуа в найближчому майбутньому

Нюйоркська громада відзначить Листопадовий Чин

Ню Йорк. — Велика українська громада Ню Йорку й околиць відзначить, заходами Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, відділу УККА, 68-мі роковини Листопадового Чину молитвами в українських церквах і великою святочною академією, яка відбудеться в неділю, 2-го листопада ц.р., о год. 2:45 по полудні в залі школи Ашер Ліві, при Першій авеню, між 11-ою і 12-ою вулицями.

Цього ж дня в українських церквах будуть правитись Служби Божі в намірені українського народу і Панахиди за впавших героїв. Така Служба Божа з Панахидою в церкві св. Юра в Ню Йорку буде правитись о год. 12-ій вполудне з участю представників комбатантських, суспільно-громадських і молодечих організацій з прапорами.

У програмі академії братимуть участь: інж. Михайло Шпонтак, голова КОУАО — відкриття, д-р Мирослав Прокоп — святочне слово, ансамбль бандуристів „Гайдамаки" під мистецьким керівництвом Володимира Васькова, Володимир Курило — рецитація і співачка- солістка Олена Геймур — сольоспів.

Померла проф. Р. Шуль

Філядельфія (А.Ш.). — У понеділок, 27-го жовтня 1986 року, в 6:30 год. ранку несподівано померла мгр Рожа Шуль, з дому Смеречинська ф. Діндорф, сестра Мельда (довголітній член Третього Чину св. Домініка), мати адвоката д-ра Андрія Шуля і вдова по сл. п. інж. Михайлові Т. Шулеві.

Сл. п. Рожа Смеречинська-Шуль була визначним науковцем (мистецтвознавець і музиколог) і музикою-педагогом. Член Управи фахової музикологічної комісії при Музичній комісії Митрополичого архиєпархального комітету для святкування 1000-ліття Хрищення України. Покійна — колишній продекан філософського факультету Львівського університету, асистент при катедрі мистецтвознавства і керівник університетського музею. Вона була довголітнім членом УВАН і НТША та інших американських і міжнародних організацій, включно з MENSA. Автор популярної і широко вживаної в Америці й Европі книжки-підручника „Основи музичного мистецтва — теорія і історія", ряду наукових доповідей, друкованих кількома мовами, мистецький критик і рецензент. Колишній директор Українського Музичного Інституту (відділи Джерзі Сити і Байон), члену учительського складу в УМІ в Ню Йорку і Ню Джерзі і директор власної музичної школи (фортепіян і теорія).

Парастас відбудеться у п'ятницю, 31-го жовтня, в год. 7-ій вечора у Філядельфії, а похорони відбудуться в суботу, 1-го листопада, в год. 12-ій вполудне з похоронного заведення Насевичів до української католицької церкви Непорочного Зачаття, а відтак на архидієцезальний український католицький цвинтар у Факс Чейсі, Па.

Округи Нюарк і Вілкс Беррі відбудуть організаційні наради

Джерзі Сити, Н. Дж. — З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що в неділю, 2-го листопада ц.р., у двох союзових Округах відбудуться організаційні наради.

Округа Нюаркська, яка об'єднує 18 відділів, що нараховують біля 2,500 членів, відбуде свої наради о год. 3-ій по полудні в залі „Чорноморської Січі" при 680 Сенфорд авеню в Нюарку. Округу очолює Ярослав Леськів, голова. Головним промовцем під час нарад буде Володимир Сохан, головний секеретар.

Участь в нарадах візьмуть також д-р Нестор Олесницький, головний контролер, і Андрій Кейбіда, головний радний.

Округа Вілкс Беррі, Па., також буде мати свої наради в неділю, 2-го листопада, о год. 2-ій по полудні в залі УКЦеркви св. Володимира при Зебре авеню в Едвардсиллі, Па. Головою Округи є Василь Стефурин, а почесним головою — мгр Роман Дяків. Доповідь про союзові справи під час нарад виголосить Степан Гавриш, крайовий організатор.

Під час нарад члени Головного Уряду УНСоюзу у своїх доповідях поінформують присутніх союзовців про працю Союзу у всіх його ділянках за останніх десять місяців. Зібрані на нарадах союзовці будуть радити над тим, як до кінця року спільно зі всіма союзовими відділами придбати 1,000 нових членів.

В нарадах повинні обов'язково взяти участь члени Окружних Управ, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції. Також запрошується всіх членів Союзу із місцевих відділів взяти участь в нарадах, де буде нагода довідатися про всі важливі справи УНСоюзу.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРОВІДНИЦТВА ПРОЙШЛА З УСПІХОМ

Вашінґтон. — Переведена тут в суботу і неділю, 18-го і 19-го жовтня ц.р., Конференція провідництва, яку зорганізувала Вашінґтонська Група Українсько-Американських Професіоналістів, пройшла з повним успіхом та зібрала велику групу молодих українців зацікавлених передусім в успішній участі у політичному житті ЗСА.

Конференція включала програмові доповіді та фахові інформації і практичні семінари, які дали учасникам погляд та вказівки в ділянці професійного провадження українських організацій в їхній компюторизації, в уживанні засобів масової інформації, в здобуванні прихильности у законодавців для українських справ („лаббінг") і в досвіді на терені ЗСА та Канади у відношенні до неукраїнських чинників.

Промовляє д-р З. Бжезінскі

Завдяки заходам Вашінґтонської Групи в конференції взяли участь американські гості і так: у першій сесії відкриття говорив амбасадор Майкл Новак, голова американської делегації на конференцію в Берні, а далі Джан Мулароні, Джеймс Кілпатрик і Берні Йо із засобів масової інформації, Марі-Ен Ріккен, заступниця президента Коаліції для стеження за безпекою і справедливістю, і Том Клайн, асистент для закордонних справ сенатора Гордона Гамфрі. Несподівано конференцію відвідав Лінас Коєліс, спеціяльний асистент Президента, який і передав привіт від Роналда Регена та його дружини і виголосив слово на тему важливости етнічних груп в політичній мережі ЗСА та підкреслив, що українці, хоч мають міцне організаційне життя, але все ще не є сильні у американському політичному світі. Зміцнення на тому відтинку він уважає тепер найважливішим завданням українців.

Таким самим закликом до участи в політичному житті країни закінчив свою програмову доповідь в часі полуденку Збігнєв Бжезінскі, колишній дорадник у справах крайової безпеки в Уряді Джиммі Картера. Його виступ слухачі прийняли теплими оплесками, а зокрема, коли він згадував

(Закінчення на стор. 3)

ЗУСТРІЧІ В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н. Дж. (Ю.М.) — 11-ий Відділ СУА в Трентоні влаштовує зустріч з д-ром Атанасом Фіголем, членом Фундації Приятелів Енциклопедії України, в суботу, 1-го листопада ц.р., о год. 4-ій по полудні в головній кімнаті УНДому, при 477 Джеремая авеню в Гамилтоні біля Трентону.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН підписав екзекутивне зарядження про збільшення економічних санкцій проти Південно- Африканської Республіки за її політику апартеїду. Сам Президент ЗСА був у принципі проти збільшення санкцій і наклав був навіть вето на ухвалу Конгресу, яке однак було уневажнене. Справа поширення санкцій проти ПАР стала законом і Р. Реґен не може тепер нічого змінити, щоб не наразитись на закид порушення федерального закону. Закон забороняє імпортувати з Південної Африки сталь, цукор й інші сільськогосподарські продукти, ураній, вугілля і текстилі. ЗСА не мають права експортувати до ПАР нафту і підписувати договори про летунські полети.

У НАСЛІДОК ВБИВСТВА кількох ґіндусів і сікхів у провінції Пунджаб сікхськими терористами, у згаданій провінції знову розпочались розрухи. Центральний уряд в Ню Делі наказав вислати до Пунджабу більші військові частини і поліцію з провінції для допомоги тамошній поліції. Підприємці позамикали свої крамниці, припинилась торгівля на вулицях міста, одним словом завмерло життя. Уряд прем'єр-міністра Раджіва Ґанді поступає тим разом дуже обережно у Пунджабі, щоб не викликати заколотів і кровопролиття, яке вже траплялося раніше у цій неспокійній провінції.

ОДИНАДЦЯТЬ ЧЛЕНСЬКИХ держав Европейської економічної спільноти прийняли резолюцію у Люксембурзі, у якій говориться, що вони розуміють і підтримують рішення уряду Великобританії про зірвання дипломатичних зв'язків із Сирією. Однак міністри закордонних справ згаданих держав, які відбули спеціяльну сесію для обговорення тієї справи, не прийняли пропозиції міністра закордонних справ Великобританії Джефрі Гова, щоб ЕЕС прийняла і застосувала відповідні форми економічних й політичних санкцій проти Сирії за її заанґажованість в міжнародну терористичну діяльність. Греція, очевидно, не погодилась з резолюцією засудження Сирії. Інші члени покищо дали тільки моральну підтримку для уряду прем'єр-міністра Марґарет Тачер.

РЕЧНИКИ МОЗАМБІКУ оспорюють інформації Південно-Африканської Республіки, що причиною катастрофи лікака у якій загинув президент Мозамбіку Самора М. Машель і 25 інших осіб, а літаком керували совєтські летуни, була буря з громовицею. Літак, як відомо, впав і загорівся над територією ПАР і тому Мозамбік й інші африканські держави підозрівають, що він був збитий. Покищо немає жадних доказів збиття літака, але спеціяльна комісія перевіряє закиди Мозамбіку. До закидів про збиття причинилась чимало заявав совєтського летуна, який залишився живим, що, мовляв, він перед катастрофою відчув сильний удар у передню частину літака і на його думку хтось допоміг спричинити катастрофу. Він не зробив формального закиду урядові Південної Африки, бо президент Машель, марксист з переконання, мав багато ворогів.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС інформує, що афганський нарід „дякує радянським воїнам за інтернаціональну допомогу" і „з жалем у душі проводжає на батьківщину військові частини, що повертаються в СССР відповідно до рішення радянського керівництва". На мітінґу у Гареті афганські комуністи заявляли, що „своєчасна політична, економічна і воєнна допомога великого північного сусіда, подана на прохання законного уряду революційної республіки і в суворій відповідності до норм міжнародного права, сприйнята афганським народом як переконливий приклад дружньої допомоги в тяжкій для країни час". Як звичайно, інформація ТАСС закінчується пропаґандивною ноткою, що все це було потрібне „в ім'я ідеалів миру, солідарності і дружби".

В АМЕРИЦІ

ЛАВРЕАТ НОБЕЛІВСЬКОЇ премії миру американський історик Елі Візель не досягнув мети своєї поїздки до Москви, про яку він повідомив репортерів перед від'їздом до совєтської столиці. Совєтські власті не дозволили йому зустрітися з академіком Андреєм Сахаровим, а генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов повідомив Е. Візеля, що не зможе його прийняти, хоч про причину відмови нічого не було сказано. Однак це не перешкодило Візелеві перед відлетом з Москви зробити на пресовій конференції оптимістичну заяву про надію на „поліпшення загальної ситуації в СССР".

СОТНІ МЕШКАНЦІВ Ню Йорку, не зважаючи на дощ, вийшли в неділю, 26-го жовтня на першу параду імігрантів. В Ню Йорку часто відбуваються різні паради — італійців, ірляндців, поляків, на честь ветеранів та інші. І ось фундація Міжнародна іміграція вирішила провести параду яка, за словами президента фонду Едварда Гуареза, об'єднала б всіх. Відкрили параду американці французького походження. Вони несли копію Статуї Свободи. Потім йшли колюмбійці, імігранти з Тайвану, португальці, представники інших народів. Девіза паради — „Взаємозрозуміння приводить до миру і єдности" сподобалася тисячам імігрантів. „Такі паради стануть щорічною традицією. Ми маємо надію, що наступного року нам буде світити сонце", — сказав в інтерв'ю для газети „Ню Йорк Сити Трибюн" Е. Гуарез.

АМЕРИКАНЦІ І ІЗРАЇЛЬТЯНИ провадять пошуки у східньому районі Середземного моря американського розвідувального літака. Літак, який провадив спостереження за підводними човнами, як звичайно вилетів на завдання і пропав.

КОМАНДУВАННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ військової фльоти проголосило пробну мобілізацію резервістів з Піттсбурґу, Санта Ана, Пуебльо, Ню Орлінсу і Тампа. Всі вони мали зголоситися до визначених баз. Дальші пробні мобілізації будуть відбуватися по всій Америці.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, що знаходиться у Бейруті, закриває медичний факультет у кінці цього навчального року. Про це повідомив у Ню Йорку фінансовий комітет університету. Рішення про закриття медичного факультету зв'язано з тим, що терористи викрадають студентів-медиків. Фінансовий комітет оголосив, що спробує перенести медичний факультет американського університету із західнього району Бейруту, населеного переважно мусулманами, в його східню, християнську частину. Якщо це не вдасться, то факультет буде закрито.

ДЕПАРТАМЕНТ ТОРГІВЛІ ЗСА повідомив, що Совєтському Союзові були незаконним способом продані через Австрію деталі компюторів на суму понад 700,000 долярів. Департамент торгівлі наложив кару у висоті 250,000 долярів на норвезьку компанію, яка мала дозвіл відправити американське електронічне обладнання до Норвеґії, а замість цього відправила до Австрії. Вашінґтон, однак, не обвинуватив норвезьку компанію за незаконне переправлення обладнання з Австрії в Совєтський Союз. Очевидно цим займалися треті особи. Крім того З'єднані Стейти заборонили двом австрійським фірмам купувати американські товари протягом 60 днів, бо їх овинувачують в незаконному переправленні в Совєтський Союз іншого компюторного обладнання. Така ж заборона накладена також на двох австрійських промисловців.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Треба тільки доброї волі...

У пошуках за привернення єдности в українській громаді в Америці, яка затратилась у наслідок організації і переведення XIII Конґресу Українців в Америці 10-12-го жовтня 1980 року у Філядельфії, після різних невдачних спроб порозуміння погодився прийняти на себе місію мирового посередника Владика Василь Лостен. Було ясно, що треба змінити статус так, щоб не повторилася історія XIII Конґресу і не постала нова криза. Тому склалася Статутова комісія. У минулому тижні, без докладної дати, появився комунікат тієї комісії, в якому сказано між іншим таке: „... Повідомляємо українську спільноту в Америці, щоб після десятьох нарад і 112 годин канцелярійної праці на протязі 18 місяців комісія закінчила свою працю..." і тд. Автори цього комунікату з Владикою Лостеном вибачать, коли спростуємо: Заходи привернути правопорядок в українській громаді в ЗСА тривають куди довше, як 18 місяців.

3-го грудня 1983 року, на ІУ Конґресі СКВУ у Торонто, Ігнат Білинський заявив, що УККА не має нічого проти того, щоб Українська Американська Координаційна Рада стала другою репрезентаційною централею в Америці. Після того д-р Іван Флис склав коротку заяву, що він готов „зараз завтра" сісти за стіл разом із представниками УККА і договоритися про привернення одної репрепрезентаційної верхівки, на що знову ред. Білинський відповів, що він приймає до відома заяву д-ра І. Флиса і запевняє, що із свого боку докладе всіх зусиль, щоб дійти до згоди. Ті заяви тисяча приявних учасників ІУ СКВУ стрінуло ентузіястичними оплесками.

І від того часу стан не поправився ні на крок. Після проголошення того комунікату Статутової комісії, яка стверджувала, що прийшла згода в усіх точках за вийнятком назви нової спільної централі, появилася заява Президії УККА, де сказано: „...Будь-які зміни статуту, зокрема зміна назви, могли б бути остаточно схвалені тільки Конґресом Українців в Америці..." Значить, теперішній стан розгардіяшу й існування двох централь має існувати ще два роки. Автори комунікату УККА мають з формально-правного погляду стовідсоткову правду: тільки конґрес може перевести чи пак затвердити всякі зміни статуту. Але тут же виринає питання: що важливіше — формально-правна сторінка чи єдність в громаді? І чи не можна би зараз тепер остаточно завершити поєднання і вже разом спільною підготовчою організаційною Комісією скликати Надзвичайний Конґрес і впродовж тижнів поладнати велику справу? І чому властиво криза триває від жовтня 1980 року, від XIII Конґресу, тобто шість років, чи — скоротім той термін — три роки, від примирливих заяв лідерів обох централь, чому роками тягнеться цей ненормальний стан? Тільки і виключно тому, що по стороні лідерів УККА не було і нема доброї волі.Бо коли президент СКВУ д-р Петро Саварин звернувся з закликом до обох сторін — відложіть заповіджені свої окремі конвенції і порозумійтеся, щоб скликати вже спільну конвенцію чи пак спільний конґрес, то УАКРада негайно погодилася, а друга сторона не погодилася.

Для полагоди конфлікту в українській громаді в Америці не треба нічого більше, як тільки доброї волі. Коли б була добра воля, то цей конфлікт можна б полагодити за півгодини. Треба тільки визнати плюралітет української громади, себто визнати факт, що до централі централь належать добровільно організації з власними статутами і що тому не можна накидати їм постанови, яких вони собі не бажають, чи які перечать їхнім статутам. Демократія визнає рішення більшости, але водночас демократія забороняє легковаження меншости і демократія наказує зберігати принцип правопорядку. Визвольний Фронт — це поважна, найкраще зорганізована, численна заслужена в історії України частина вільного суспільства. Але не має більшости у вільній громаді у діяспорі ані в Америці, що доказують звіти Загальних зборів ООЧСУ і споріднених з ним організацій — їхнє членство поважне і здисциплиноване, але становить тільки розмірно малу частину цілої української громади в діяспорі та зокрема в Америці. Треба визбутися амбіції „панувати" і треба визбутися гасла „приходьте до нас, слухайте нас, а буде згода". Треба доброї волі — при добрій волі — згода можлива.І треба поставити добро України, яка переживає один із найважливіших періодів своєї історії, вище партійної амбіції.

Олександер Татомир

ДІТИ З ЧОРНОБИЛЯ

Консультант Нуклеарної комісії д-р Євген Сенґер — професор радіології в медичному центрі в Синсинаті так пояснив появу бурих знаків на шкірі: „Ці попарення означають те, що одиниці були виставлені на діяння від 200 — 1,000 радів. На долішній межі цієї подилки грозить пістряк,а у верхній — можливість на 80 — 100 відсотків смерти до кількох тижнів".

Дебра стверджує, що американці краще знають про Чорнобильську небезпеку для життя, як мешканці „Росії": „Контрольовані урядом засоби масової інформації стараються применшити трагедію. Я здивувалася, коли 26-річна жінка сказала: „Вода до пиття в Києві була шкідливою тільки один тиждень. Люди з причини цього випадку не будуть мати проблеми зі здоров'ям". Вона прочитала це в часописі. Навіть юні переселенці в Артеку не були певні, чому забрали їх від батьків".

Діти розповідали, що до їхніх родинних домів прийшла поліція і з огляду на небезпеку наказала їм негайно виїхати. Вони не взяли нічого зі собою. Були сумні, але нікого не звинувачували за цей випадок. 11-ти річний Олекса навіть схвалював совєтську урядову версію експльозії. Твердив, що засоби безпеки в Чорнобилі були вистачальні. Впевняв, що випадок може трапитися всюди, як ось у ЗСА в „Трі Майлс Айленд", що світова преса значно переборщила величину катастрофи, а „в дійсності немає чим турбуватися!". Іронічно, невдовзі звільнили з праці директора Чорнобильської станції разом з найвищими урядовцями. Їх уже потягнули до кримінальної відповідальности.

Масовий обман

Дебра каже, що масовий обман і брак інформацій є справжньою проблемою для совєтської медичної професії. Вона зустріла одну заавансовану медичну силу, яка просила, щоб не зраджувати її імени та подала важливі відомості про стан лікарської опіки в Совєтському Союзі: „Ситуація в клініці є прямо жахлива. Медицина в Росії, з вийнятком Москви, находиться в „темних віках". Не зважаючи на технологію, доступну для лікарів у широкому світі, тут у, Совєтському Союзі, ми практикуємо її на основі половини доступних інформацій. П'ять днів після катастрофи офіційний нешкідливий для здоров'я рівень радіяції збільшено вдесятеро. Подавляюча кількість людей не здає собі з цього справи — тільки спеціялісти й спеціяльні медичні групи. Нам кажуть, що все є в порядку і більшість вірить у те. Поводяться з нами, як з дітьми. В Україні робили поміри радіяції тільки один місяць . З першим червня припинили їх і тому немає проблеми". Медичка поважно турбується можливістю різних генетичних ускладнень серед населення в майбутньому.

Репортерка в часі подорожі усвідомила собі велику різницю між тоталітарним режимом у Кремлі та щирістю „російського" народу.

Портрети Саманти висіли в Москві, Ленінґраді і в Артеку, де в піонерському таборі навіть побудували їй пам'ятник. Її іменем називають дерева, рожі, пасажирські кораблі...Появився теж поштовий значок з її знімкою. (Авторка репортажу вважає це все виявами щирих симпатій народних мас до Саманти. Не здогадується, що за цим усім скривається Кремль, який вживає цієї маскаради, щоб баламутити наївних американців своєю миролюбністю та ширити пацифізм у ЗСА — прим. О.Т.). Матір Саманти, яка брала участь у цій поїздці до Совєтського Союзу, була глибоко зворушена виявами цих симпатій до її погиблої дочки та до неї. В наступному році 10 совєтських учнів приїде на відвідини до ЗСА.

Американська молодь в часі повороту домів снувала різні райдужні пляни на майбутнє. Не можна цього сказати про „російських" дітей, які перебували в Артеку з огляду на довготермінове шкідливе діяння радіяції — підкреслює Дебра.

Свій незвичайно інформативний репортаж вона кінчає заувагою: „Я думаю про Сергія і таких як він дітей, що можуть страждати від нищівних наслідків радіяції. Для цих „російських" жертв Чорнобиля, залишається сумна правда, що їх прийдешнє є далеке від певного..."

• • •

Дебра Біросет познайомила американське громадянство з новими епізодами трагедії в Чорнобилі. У своєму документальному репортажі вона таврує злочинне промовчування Москвою правдивого числа жертв катастрофи, особливо дітей, висоти радіяції, примітивізм медичного лікування. Висловлює обурення, що совєтські засоби масової інформації впевняють населення, буцім то радіяція вже не є проблемою (від червня не міряють її) і можна без шкоди для здоров'я їсти всі хліборобські продукти й пити воду.

Фундація Саманти за допомогою преси бажала ширити пацифістичні настрої в ЗСА, але,на ділі,краще поінформувала американців про Чорнобильську трагедію та нелюдяність московського режиму.

Побажати б ще, аби авторка репортажу простудіювала національне питання на Сході Европи і не називала всіх мешканців Совєтського Союзу росіянами!

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

А. Чихарівський

Виставка М. Чорній в Аделяйді

Мстислава-Йоанна Чорній мала виставку своїх праць в ґалерії „Арамас" в Аделяйді, Південна Австралія, в днях 4-го 23-го липня 1986 року. Всі її праці були виконані протягом 1985-86 років мішаною технікою (водяні, акрилік, олійні і емалії) Акварелі надають яскравости акрилік скоріше сохне й не виділює неприємного запаху, олійні надають м'якости емалії задля насичення та кращого ефекту.

До каталогу входило 34 картини, які поділялися на три визначні серії. Перша серія (10 картин) — це символічний вияв форми і кольору в абстрактах. Друга серія (7 картин) — це уявні символічні краєвиди. Третя серія (17 картин) — це мертва природа, уявні квіти внутрі кімнати.

Мстислава Чорній — ориґінальний кольорист. Її праці дуже індивідуальні, кожна картина творить своїм кольоритом вийняткову атмосферу. Більшість її картин опрацьовані у вертикальному відношенні, вони виконані в скупченні думок, та зі знанням академічної і сучасної техніки.

Істотним у моїй праці є,— каже артистка — кольор, який говорить про ясність, темноту і яскравість. Другим важливим чинником є форма, яка говорить про глибину і яка відповідальна за уклад композиції... Якщо порівняти композитора музики з композитором малярем-артистом, то різниця між ними така: композитор компонує свої праці у великій більшості для інших музиків, які мали б інтерпретувати його твори. Маляр компонує свою працю на площині і рівнозначно творить свою власну інтерпретацію і назагал тільки для себе.

Деякі твори М. Чорній не мають назв, а коли іноді такі називає, то лише для формальности. З різних причин ті твори залишаються зрозумілими тільки для чулих глядачів, які самі можуть інтерпретувати дані праці. Мисткиня далі каже: „Загально, як твори музик так і твори малярів мають цю важливу ролю, що можуть бути інтерпретовані тільки тими людьми, які оцінюють не тільки очима, але і душею. Це стосується мистецтва, яке не тільки реалістичне, але й до імпресіоністичного і абстрактного теж. Багатство творчого продукту залежне від багатства душі. Не важливе, що сказано, але, як сказано. Тут не відограє роля тематики, а спосіб експресії".

Американець Кліффорд Стіл колись писав: „Я ніколи не хотів, щоб кольор був лише кольором. Я ніколи не хотів, щоб текстура була текстурою, чи уява стала формою. Я хотів поєднати їх у живучому дусі". В працях Мстислави Чорній маємо поєднаний кольор з текстурою, і це творить своєрідну органічну синтезу. Картини артистки є живі, всі кольори наче вогняні, одна форма не пеперешкоджає іншій, вона не втручається в природу, а співпрацює з нею. Оглядаючи квіти, ми подивляємо їх Творця за ніжність їхніх пелюстків, і запах аромату та задля принади комах. Картини мисткині неначе дихають на глядачів і побуджують їхні почуття до творчої уяви. Праці М. Чорній назагал дуже індивідуальні. Мимо того, що у великій більшості картини тієї самої величини, вони водночас так інакші, що цілість виставки представляє різноманітність. Символічні картини вимагають більш ментального зусилля щоб їх аналізувати. Вони є більш духові і впроваджують глядача у метафізичний світ, якого не можна бачити очима, тільки духово піднестися понад тривимірний у чотиривимірний і безконечний світ. У природі з кожним днем людство робить нові відкриття, а в часі і просторі ще прийде багато мільйонів літ досліджування. А тут мистці ідуть назустріч своєю уявою. Так само, як фантасти-письменники, для здійснення нині незрозумілого шукають здійснення в майбутності. Артистка належить до категорії малярів, що їх називають „Gesture painters". Свою філософію мистецтва артистка так схоплює: „Моя праця є імпровізована, дуже залежна від моєї свідомости, почуття і візуальности, а також я захоплююся феноменальністю кольору. Мене захоплює колір, особливо світло і темнота, що є підвалинами моєї праці. Я шукаю присутности абстракту в реальності. З цієї причини моє малярство дуже близьке мені. Це є важливий контакт, що лучить мене із власною підсвідомістю, це істота мого особистого я (селф). Тому, що світло є протиставленням до темноти, і тому що темнота і світло протилежні, то чуттєва близькість є їх відкриттямм через досвід... Я із задоволенням малюю, прозорість і помутіння мішаною технікою.

Роман Лазарчук

РІК УКРАЇНСЬКОГО ВОЇНА

Бойові завдання воїнів протягом нашої історії були важкі, а часто, не зважаючи на безприкладний героїзм, понад силу до виконання. Географічне положення наших так багатих земель „при битій дорозі", без легких до оборони природних границь, приманювало з усіх сторін переважаючі сили хижих загарбників. Від'ємні прикмети такого положення вимагали і вимагають від нашого державного чи народного проводу високого рівня ціле спрямованости і єдности. Сила і успіхи воїнів залежать у великій мірі від сильного запілля і розумного проводу.

Уже від до-княжих часів через браму між Уральськими горами та Каспійським морем наступали з широких степів Центральної Азії навали кочових наїзників, які руйнували та палили все на своєму шляху, а населення вбивали, або брали в неволю. Про нищівну силу наїздів свідчить Китай, бо кочовики нападали не тільки в західньому напрямі на Европу, а зокрема на Україну, але і в східньому напрямі на Китай, який хоча був одним із перших сильних культурно-цивілізаційних центрів розвитку людства, то все одно не був спроможним ці часті напади відбивати і тому побудував славний мур-охорону, який і сьогодні уважають будівельним чудом.

Наші предки такого муру не мали і боронили свій рідний край зброєю та власними грудьми. Княжі дружинники успішно захистили свою державу від хозарів, печенігів та половців, а походами на Царгород заставили тодішню Візантійську імперію признати суверенність Русі-України та надати нашим купцям у Царгороді такі самі права, які мали візантійські купці в Києві.

Наїзд татарів у першій половині XIII століття започаткував довгі віки страшного лихоліття, занепаду Києва, як релігійного, культурного, наукового і господарського центру, а в слід за цим спустошення та руїни Княжої держави та її населення. такого спустошення не зазнала жадна сусідня держава , їхні бо землі були дальше від „битої дороги", або, як більш заліснені, були недогідним для швидкого пересування великих орд вершників. Своє краще становище ці сусіди використали для привласнення наших земель.

На відсіч від татарського, а відтак і панщизняного лихоліття, зорганізувались і виступили козаки-запорожці. Це, мабуть єдине військо, яке не діставало фондів ані з державного бюджету, ані постачання від рідного краю. Своє постачання козаки здобували в боях з ворогами. На відносно невеликих чайках перепливали Чорне море, захоплювали великі, озброєні гарматами турецькі кораблі-галери, здобували татарські та турецькі центри торгівлі невільниками. Воювали теж проти нестерпного панщизняного гнету польських магнатів. Під проводом великих Гетьманів: Петра Конашевича-Сагайдачного, Богдана Хмельницького. Петра Дорошенка та Івана Мазепи, козаки піднесли Україну з руїн. Київ ще раз став осередком науки та культури. Україна, як і за княжих часів, була знов заборолом християнства. Козаки, які добре знали татарсько-турецьку воєнну тактику, взяли визначну участь в обороні Відня від турецької облоги та звільнення Европи від турецької загрози.

Хоча Україна знову попала в неволю московського деспота-царя, то пам'ять про козаків-героїв в нашому народі не загинула. Пісні і думи пригадували і розказували про козацьку славу. Прикладом і зразком козака-героя народ оспівував в думі про Байду-Вишневецького, який за ніщо в світі не проміняв волю і віру свого народу — ні за царську дочку, ні за золоті кайдани і рішив радше згинути в муках, чим здатись.

Тому багата козацькою тематикою поезія Тараса Шевченка полонила серце і душу поневоленого народу, будила і закликала до боротьби за нам належне краще завтра.

У Першій світовій війні сини нашого народу були змушені виступати під чужими прапорами в одностроях окупантів України, але національна свідомість була в них вже досить високо розвинена. Січові Стрільці, армії УНР отамана Симона Петлюри, війська гетьмана Павла Скоропадського, Українська Галицька Армія — всі вони вже були арміями Української Держави.

Роки між двома Світовими війнами були для українців незвичайно жорстокими. Російщення, польонізація, румунізація, мадяризація, присмирювання, заслання, тюрми, розстріли та мільйонові жертви сталінського голоду з новою силою вказували, що без власної держави нашому народові загрожує втрата своєї минувшини, сучасности і будуччини — втрата свого існування. Було ясним, що ніяка рада Амбасадорів чи

(Закінчення на стор. 4)

ДЖЕФРІ АРЧЕР зрезиґнував із заступника голови Консервативної партії Великобританії з особистих мотивів, а зглядно скандалу, який викрила газета „Нюз оф ди Ворлд", яка „спеціялізується" у вишукуваннях різних приватних афер. Газета повідомила, що Арчер заплатив відповідну суму грошей для проститутки Моніки Коґлан за якісь „послуги" для нього, чи приятеля. Дж. Арчер виконував свою функцію заступника в Консервативній партії безплатно і служив на цьому пості дещо більше як один рік.

Роман С. Голіят

„СОЛІДАРНІСТЬ" ПРО УКЦЕРКВУ

II.

Шептицький змагав до віднови й духового скріплення Греко-Католицької Церкви українців. Стремів, зробити з цієї Церкви, — сильну під оглядом інтелектуальним й моральним, інституцію, яка могла б активно брати участь у житті народу, була б самостійною інституцією, здібною засуджувати такі дії на службі народу, які не були б згідні з християнськими засадами. Можна навести ряд текстів з діяльности Митрополита Шептицького, які свідчать про його старання про те, щоб Греко-Католицька Церква залишилася свідком християнських вартостей і не підлягала інструменталізації у користь українських національних прагнень (стор. 45). Цей автор згадує при тому, як то уряд Другої Річи Посполитої старався спольонізувати 5.5 мільйона українців, які жили на власній території. Там читаємо й про ганебну пацифікацію в 1930 році: „Шептицький протестував проти пацифікації польськими військами українських сіл і арештування українських суспільних діячів і 30-ти українських послів", — ст. 46. Коли на підставі умови Рібентроп-Молотов, червона армія 17-го вересня ввійшла в Галичину, яку прилучено до УССР, то під час їх 20-ти місячного перебування, тільки з архидієцезії львівської москалі вивезли на Сибір 200,000 людей, а з цілої Галичини коло півмільйона, 34 священиків розстріляли, а 41 священика депортували. Акція Москви мала в пляні ще в 1941 році цілковито знищити Греко-Католицьку Церкву. Пляни Москви перервали 22-го червня 1941 року німці й румуни, які розпочали воєнні дії проти СССР. Коли 30-го червня 1941 року проголошено через львівську радіовисильню незалежність України, то Митрополит Шептицький, 1-го липня 1941 року видав пастирський лист, вітаючи самостійну українську державу й німецьку армію, на яку, як визволителів з-під большевицького ярма, чекали рівночасно переслідувані совєтською владою греко-католики і римо-католики поляки.

Німці Українську Національну Раду, яка виконувала функцію тимчасового парляменту розв'язали, а зформульований 6-го липня 1941 року уряд Ярослава Стецька і ряд діячів ОУН, на чолі з Степаном Бандерою, уже по 5-ти днях, 11-го липня 1941 року арештували. На тому місці невідомий автор згадує про пастирські листи Митрополита Андрея, про його письмо до Папи й Гімлера, де Слуга Божий обстоював інтереси по-звірськи переслідуваного німцями тамошнього народу. Там читаємо, що Митрополит Андрей врятував сотні жидів. В доказ пам'яті, жиди посадили в Єрусалимі „дерево подяки" Шептицькому. (стор. 48).

Безсумнівно, що головною метою Шептицького, була віднова Греко-Католицької Церкви, з думкою, поширити унію на цілу Русь-Україну, включно зі створенням (подібно, як за часів православної київської митрополії в XVII ст.) греко-католицького Галицько-Волинського патріярхату, незалежного від московського патріярхату.

На інтервенцію Папи Івана XXIII, Хрущов звільнив після 18-років каторги наслідника Митрополита Шептицького — Кардинала Йосифа Сліпого. Цей факт розпочав новий розділ в історії Греко-Католицької Церкви.

У березні 1980 року, Папа, слов'янин Іван Павло II, скликав надзвичайний Синод Українськоїі Католицької Церкви, признаний їй, згідно з постановами Другого Ватиканського Собору, статус самостійної Церкви з власним Синодом, який може свобідно реалізувати східню традицію свого обряду. 1-го грудня 1980 року 15 українських єпископів на засіданні Синоду, в осібному документі визнали постанови т.зв. „львівського синоду", з року 1946, за неважливі й неіснуючі, бо в тому синоді не брав участи ані один єпископ.

Московський патріярх, як і володарі Кремля, — ювілей так важний для українців яким є Тисячоліття Хрищення Київської Русі-України, стараються всупереч історичним фактам присвоїти собі, забуваючи, що Москва існує як така, від половини XII сторіччя, а столицею Великого Московського Князівства сталася значно пізніше, тоді, як Київ у XII сторіччі мав вже за собою високу фазу розквіту золотого віку — християнської культури на Русі-Україні.

Щораз більше здійснюється ідея українського патріярхату. Думка про його утворення від часу Київської Русі почерез фльорентійський собор 1349 року до Берестейської Унії і конкретних приготувань Веньямина Рутського і Петра Могили й спроби, практично далекосяглі пляни, Митрополитом Андреєм Шептицьким.

Там далі читаємо, про атеїстичну пропаганду, де лише на Львівщині діяло 587 комісій для викорінення з життя віруючих українців релігійних обрядів і традицій, а впровадження совєтських свят". Тонни паперу зужито на пропагандивну літературу проти Слуги Божого Андрея Шептицького й Йосифа Сліпого.

З датою переселення українців в 1947 році з південносхідніх теренів РПЛюдової на землі західні й північні й виарештування більшости греко-католицьких священиків як „шпигунів Ватикану" (й передання їх в совєтські концтабори разом з перемиським єпископом Йосифом Коциловським і його помічником Григорієм Лакотою) перестало практично існувати досьогодні необсаджена греко-католицька епархія в Перемишлі, та всі парафії на терені ПРЛюдової. Діяльність священиків, що залишилися в Польщі, натрапляла на спротив не лише уряду, але й римокатолицької ієрархії, а передусім зі сторони пробощів, на терені яких знайшлися нові переселенці.

У половині 50-их років, примас Польщі, хоч не висловив згоди на закладання чи відновлення греко-католицьких парафій, то однак в рамках компромісу видав декрет, дозволяючи греко-католицьким священикам закладати душпастирські осередки, що можна було зреалізувати там, де римокатолицький священик раз в тиждень, на час Служби Божої погодився випозичити свою церкву греко-католикам — братам у Христі. Деякі священики інтерпретують декрет примаса, що в їх церквах можна молитися тільки по-польському, евентуально по-латинському, але не по-українському.

Без успіху були старання греко-католиків про відступлення тамошнім вірним катедри греко-католикам на час Служби Божої. Іконостаси в цій катедрі розібрано, знищено, як також знищено ряд греко-католицьких церков, не говорячи вже про ті церкви, що переміцили їх на

(Закінчення на стор. 4)

ЛИСТОПАД 1986

ДО СВІТОВОГО І ПАТРІОТИЧНОГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

Згідно з комбатантською традицією Суспільна Служба Комбатантів в ЗСА так як в попередніх роках, так і цього року проголошує місяць листопад місяцем українських воєнних інвалідів і повідомляє, українське громадянство, що в листопаді буде переведена добровільна збірка датків на Національний Листопадовий Дар українським воєнним інвалідам.

В зв'язку з цією збіркою Суспільна Служба Комбатантів як установа,якій в громадській допомоговій системі доручено займатися допомогою воєнним інвалідам і потребуючим допомоги комбатантам, подає до відома, що мимо цього, що в наслідок дуже посиленої ворожої акції проти нашої еміграції взагалі, а комбатантських організацій і комбатантів зокрема потреби допомоги в комбатант ських організаціях дуже зросли і висунулися на перше місце національних потреб, то все ж таки Суспільна Служба Комбатантів переводить в році тільки одну збірку датків, бо має надію, що на основі поміщуваних в пресі вісток Громадянство зрозуміє, що конечність приготування і зібрання матеріялів, потрібних до оборони історичної правди про нашу визвольну боротьбу і оборона цієї правди на судових процесах вимагає величезних фондів і напевно щедрими датками потрібні фонди на цю тепер найважливішу національну ціль в Листопадовій Збірці зложить.

Читаючи цей заклик, просимо усвідомити собі сучасну ситуацію і зрозуміти, що в цьому важливому для нашої еміграції часі кожний цей українець, який буде триматися засади „Моя хата скраю", допускається соромної зради національної солідарности і дезерції з відтинку оборони не тільки національної честі, але також і з відтинку оборони ідей державного будівництва української демократичної держави, за які то ідеали віддавали своє життя найкращі сини і дочки українського народу на полях боїв, на шибеницях,в тюрмах і концентраційних таборах гітлерівського райху і архіпелаґу ҐУЛаґ.

Нехай щедра жертвенність всього українського громадянства в цьогорічній листопадовій збірці буде мірилом повної постійної готовости нашого громадянства на всі ті жертви, яких від нас вимагає кожна наша національна справа.

УПРАВА СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ КОМБАТАНТІВ В ЗСА

Датки просимо висилати на адресу: Social Service of Ukrainian War Veterans, 1321 West Lindley Ave , Philadelphia, Pa. 19141; tel.: (215) 456-9263.

ВІТАЄМО!

72-ий Відділ Союзу Українок готується до традиційного музичного матіне, що відбудеться у неділю, 9-го листопада ц. р. о год. 3-ій по полудні в Українському Інституті Америки. У програмі виступають:

Конні Петрук, сопрано, учениця Андрія Добрянського. Вона з Канади, живе у Ню Йорку лише три роки та співає у хорі церкви св. Юра.

Оксана Ласовська, піяно, студентка Кларіон університету у Пенсильванії; плянує отримати докторат з математики. Одночасно вона студіює фортепіян, спочатку вона навчалася у проф. Ганни Придаткевич у Клівленді, а відтак у д-р Полі Амрод і проф. Аннет Рассел-Пеш у Кляріонському університеті. Оксана виступала як солістка з пітсбурзькою Молодечою оркестрою та з університетською симфонічною оркестрою. Вона зацікавлена камерною музикою та виступає як музичний партнер і акомпаньятор. Як солістка вона часто виступає перед українською і американською публікою у Клівленді, Баффало, Філядельфії та Торонто. Молоденька Оксана є активною пластункою і таборує щоліта від сьомого року життя.

Одарка Ласовська продовжує музичну освіту, студіюючи гру на флейті у Кляріонському університеті. Вона вибрала віолончелю як побічний інструмент, Ще у середній школі Одарка брала участь у фестивалях симфонічної музики пенсильванійської Асоціяції музичних педагогів. Тепер виступає як солістка з університетським камерним ансамблем. Одарка є активною пластункою, таборуючи від шостого року життя — три минулі роки як юнацька виховниця на літніх таборах та як впорядниця першого гуртка юначок-самітниць ім. Алли Горської.

Конні Петрук

Д-р Ярополк Ласовський

Одарка Ласовська

Оксана Ласовська

Слід згадати також про батьків Оксани і Одарки — , мгра Ліду Ласовську і д-ра Ярополка Ласовського. Д-р Ласовський спеціяльно опікується музичною освітою обох доньок. Він сам скрипаль, доктор філософії (теорія музики), член симфонічних оркестр і професор музики у Кляріонському університеті, має за собою багатий музичний досвід як диригент, соліст і композитор.

З його багатьох композицій слід згадати український репертуар: композиції до текстів Драй-Хмари, Рильского, Симоненка, Маланюка та інших Купальський Триптих для флейти, скрипки та фортепіяну, що мав успішну прем'єру у Філядельфії у 1985 році. Йому завдячуємо оркестрацію „Запорожця за Дунаєм", оркестрацію оперних увертюр Миколи Лисенка.

Може ми і не згадували б про д-ра Ласовського — бож Музичне Матіне — це концерт молодих талантів... але він приобіцяв нам милу несподіванку. Тож не згадати було б незручно. (що ж бо ми зробили б, якщо б він розгнівався, заладував родину до авта і повернувся 400 миль до Кляріону?).

Тож вітаємо наших молодих Конні, Оксану і Одарку. Вітаємо д-ра Ласовського. Будемо щиро вітати нашу публіку. Організаторки матіне, членки 72-го Відділу СУА, і комітет на чолі з Оленою Процюк і Анною Безкоровайною і головою Відділу Анною Василько впевняють, що імпреза буде цікава.

Н. Н.

Пам'яті Мирона Карбівника

Св. п. Мирон Карбівник

18-го жовтня ц. р. минуло десять років від часу, коли в жовтні 1976 року по тяжкій та довгій недузі на 51-му році життя помер славної пам'яті Мирон Карбівник.

Вістку про його смерть з великим смутком зустріла не лише ближча і дальша родина, але також уся українська громада Філядельфії й околиці тому, що родина Карбівників була всім відома.

Сл. п. М. Карбівника за його чесну і віддану працю та милу вдачу, як справжнього джентлмена шанували всі, хто його знав. Шанували його і чужинці за те, що завдяки своїй милій вдачі він співпрацював зі всіма. Покійний належав до багатьох громадських установ і там ніколи не звертав уваги на політичні погляди чи віровизнання своїх співпрацівників. Доказом цього може послужило те, що філядельфійська громада багаточисельно вшанувала Спочилого під час Панахиди, на яку прибула майже тисяча осіб. Сл. п. М. Карбівник був православним українцем і належав до української православної катедри св князя Володимира в Філядельфії, але єпископ УКЦеркви Владика Василь Лостен відслужив Панахиду над тілом Покійного в похоронному заведенні. Це є ще одним доказом того, що св. п. Карбівник втішався загальною пошаною всіх філядельфійців.

Сл. п. Мирон народився 1926 року у Філядельфії, в родині заслужених громадян-меценатів Теодозії та Романа Карбівників. Він був власником бюра реальностей, а тому, що він добре знав українську мову, українці з нової еміґрації у п'ятдесятих роках, шукаючи поради у різних справах, знаходили їх в його канцелярії, які він давав безкоштовно. До того бувши ветераном Другої світової війни він із великою пошаною відносився до своїх земляків-ветеранів, які служили у військових формаціях різних країн й континентів.

Поза професійною працею сл. п. Мирон не жалів ані часу, ані труду для Церкви, УНСоюзу та загальносуспільної громадської праці. Був зразковим членом української православної катедри св. князя Володимира, де належав до парафіяльної ради, до хору, а при тому виконував багато інших обов'язків у парафії.

Від народження М. Карбівник належав до 83-го Відділу УНСоюзу Т-ва Івана Франка, який заложив його батько сл. п. Роман Карбівник в 1916 році. В Відділі належав роками до Управи на різних постах, а в кінці понад десять років був головою Відділу. Від Відділу був вибраний делегатом на 26-ту, 27-му і 28-му Конвенції УНСоюзу. На протязі довгих років був членом Управи Окружного Комітету Філядельфійської Округи. Поза тим належав до багатьох громадських установ, де не жалів ані труду, ані часу. Мирона Карбівника з дружиною Євгенією можна було зустріти під час усіх ім през, бенкетів, балів чи інших оказій. Він завжди був веселий, повний гумору та все готовий служити кожному порадою у будь-якій справі. А якщо говорити про жертвенність, то, мабуть, ніхто не повернувся з бюра чи хати Покійного з порожньою листою, байдуже яка це була організація чи церква. Таким був сл. п. Мирон.

Покійний залишив у глибокому смутку дружину Євгенію, сина Григорія з дружиною і дітьми, доньок Дану і Андрею, стареньку матір Теодозію (скінчила 89 років), брата Івана з дружиною і дітьми та сестру Ольгу з чоловіком і дітьми, як також багато приятелів й друзів, які всі згадують його під час зустрічів. Залишив він також велику союзову родину, а головно членів 83-го Відділу УНС, які щороку під час різних зборів згадують його та основоположника цього Відділу Романа Карбівника.

Вже десять років немає між нами веселого й погідного Мирона Карбівника, але пам'ять про нього залишиться назавжди між нами.

Степан Гавриш

Конференція...

(Закінчення зі стор. 1)

свою ролю у адміністрації Дж. Картера у справі звільнення політичних в'язнів совєтських тюрем і таборів. „Я все вимагав, щоб коли говорилося про виміну совєтських шпигунів, кандидатами на цю виміну були саме українські політичні в'язні", — сказав Бжезінскі, підкреслюючи при цьому успіх із приїздом до ЗСА Валентина Мороза.

Розпочав З. Бжезінскі свою доповідь дотепним ствердженням, що він родом із цієї частини України, яку поляки називали „Східньою Малопольською", а українці Західньою Україною. Він тепло згадав свої знайомства та зустрічі з українцями молодим хлопчиною, зокрема як в часі Другої світової війни він зустрічав своїх одноліткіb, які стояли в рядах УПА. Покликуючись на думки свого батька, З. Бжезінскі підкреслив важливість співпраці українського і польського народів, даючи як живий приклад родину Шептицьких, в якій один брав був українським Митрополитом Андреєм, а другий польським генаралом.

Перейшовши коротко історичний процес подій, який рівно перед 300 роками допровадив до розламу поміж українцями, поляками і литовцями, З. Бжезінскі зупинився у своєму слові довше на сьогоднішніх подіях і на американській політиці, яка на його думку замало цікавиться долею України і українців. Він признав, що у американців є велика прогалина у знанні про Україну і про події, які там відбуваються.

„Замало американців знають, що є українська нація. Забагато американців ще досі автоматично говорять „Росія", коли говорять про Чорнобиль чи Київ. Одним словом, забагато американців не здають собі справи про ваше існування, про існування України в загальному", — ствердив він. Тому він на закінчення своєї доповіді закликав до того, щоб українська група постійно давала знати, що вона існує і щоб українці якнайширше включалися в американське політичне життя та мали на нього вплив.

В рамках конференції новообрана голова Вашінґтонської Групи Українсько-Американських Професіоналістів, адвокат Дарія Стець, дала короткий огляд праці та успіхів групи як речника молодого українського професійного світу.

В конференції взяло участь біля 170 осіб, які з цікавістю вислухали усі доповіді та панелі і забирали до окремих тем слово.

У суботу увечорі, 18-го жовтня, відбувся спільний бенкет із забавою.

З приводу конференції Вашінґтонська Група видала чепурно зладжену програмову брошуру на 22 сторінках, в якій поміщено привітання від президента Р. Реґена, мейора Вашінґтону Маріон Беррі, привітання від проводу Вашінґтонської Групи із знімками та точну програму конференції з інформаціями про всіх доповідачів.

„Літопис Бойківщини"

Головна Управа Товариства „Бойківщина" вже понад тридцять літ видає журнал „Літопис Бойківщини". Цей журнал-піврічник присвячений дослідам історії, культури, побуту й фольклору.

У складі редколеґії (за абеткою, без наукових титулів) ввійшли: Ліда Бурачинська, о. митр. Семен Їжик, Омелян Кушнір, Богдан Стебельський, Олександер Татомир, Мирон Утриско, головний редактор, і Леся Шпиталь.

В останньому числі журналу, ч. 2 (44/55/ за липень-грудень 1986) до речі, як і в усіх, багато дуже цікавих статтей—на самому вступі коротенька посмертна згадка про Владику Ніля Саварина, уродженця Старого Самбора. Його портрет прикрашує першу сторінку обкладинки. З черги дуже цінна стаття д-ра В. О. Луціва п. н „І ти, Бойківщина, внесла свій дар в загальноукраїнську культуру". Автор подає низку славних прізвищ на чолі з гетьманом Петром Конашевичем-Сагайдачним, уродженцем Бойківщини.

Згадано, що Володимир Великий відвідував Бойківщину в роках 981 і 992. Король Данило Галицький відвідував Старий Самбір після татарського нападу. Його син Лев надав цьому містові в 1266 році грамоту вольностей.

„Питоменність і цінність бойківської духової і матеріяльної культури,—пише автор,—проявляється в її древності. Наша ноша і обряди, звичаї і обичаї, їжа і напої, будівництво—церковне і світське, народні пісні, колядки і щедрівки, гаївки і веснянки, перекази, казки, ворожби і сільське лікування з замовлюванням, одним словом увесь фолкльор, такі інші від багатьох областей соборної України, такі вікові, що з них як з найкращих літописів можемо відтворити скрижалі нашої праісторії". У бібліографії до цієї статті 21 позиція.

Мгр Мирон Утриско помістив у журналі аж дев'ять більших і менших статтей, з них заслуговують на особливу увагу „Етнографічні дослідження", „На спомин Владики піонера Сотера Ортинського", „Німецькі злочини на Бойківщині в Другій світовій війні".

Цінна також стаття Т. В. Дем'яна „Вперше окремою книгою". У статті говориться про народні пісні в записах о. Івана Вагилевича. Добре опрацьований „Бойківський одяг" К. І. Матейка Цікаві „Традиції обмолоту та очистки зерна на Бойківщині", що їх описав С. П. Павлюк.

Про „Бойківські господарські будинки" написав Я. М. Байрак. Про „Вироби з дерева" розповів А. Ф. Будзан.

По даю тільки частину статтей „Літопису Бойківщини", щоб зацікавити журналом і тих, що не є передплатниками, а люблять читати на теми нашої праісторії, історії, культури і фольклору.

Вісімдесятсторінковий журнал-піврічник „Літопис Бойківщини", в приступній ціні (4.50 дол.) це без перебільшення найкращий і найцінніший журнал із тих, що його видають реґіональні комітети. Його адреса: „Boykivshchyna", 2222 Brandywine St.,Philadelphia, Pa., 19130; tel. (215) 567-3186.

Клим Яро-Славський

„Ню Йорк..."

(Закінчення зі стор. 1)

щоб пригадати американському суспільству, і пояснює — за думкою правозахисників у ЗСА — поведінку урядових чинників тоді тим що Уряд не хотів попсувати можливости домовлень „на вершинах" поміж головами обох надпотуг, президентом Реґеном і Ґорбачовим, які якраз мали перший раз зустрітися і зустрілися в Женеві вже у листопаді того ж 1985 року. Навколо цієї сумної історії з Медведем розпалилася відтоді контроверсія і вона не гасне досі, бо виникли підстави сумніватися, чи Медвідь. (якого „переслухували" вже пізніше, заарештованого на совєтському кораблі, американські власті), був тим самим моряком, який не тільки двічі виривався на волю, але ще й намагався вкоротити собі віку, аби лиш не повертатися назад у тюрму народів, що нею є СССР.

Під текстом на сторінці меморіяльній, — подає цей редактор-журналіст далі, — є прізвища визначних американців-консерватистів, яких він і називає: де є п'ять сенаторів: Джеремая А. Ден тон, республіканець з Алабами; Джессі А. Гелмс, республіканець з Норт Каролайни; Ґордон Дж. Гамфрі, республіканець із Ню Гемпширу і два республіканці з Айдаго — Стівен Д. Симмс і Джеймс А. МакКлюр. Серед підписаних українців-американців вирахував журналіст у своїй статті д-ра Лева Добрянського, колишнього Президента Українського Конґресового Комітету Америки.

Автор статті зупиняється над правними кроками, які досі були зроблені для того, щоб вирвати Мирослава Медведя з совєтських лабет. Він називає тут заходи, ведені адвокатом Юліяном Е. Кулясом, відомим українським громадським діячем і успішним оборонцем у свій час українського хлопця Володимира Половчака.

Справа Медведя, отже, все ще жевріє, і адвокат Куляс має піднести її на Гельсінкській конференції, яка відбудеться у Відні у листопаді ц.р., на яку адв. Ю. Куляс визначений Урядом як член американської делеґації. Пише П.Дж. Мартін, що Ю. Куляс особливо цікавий виявити й інші, подібні до Медведевого, випадки втечі з совєтських кораблів, що у великій кількості прибувають сюди по американську пшеницю; і чи доля таких можливих втікачів від совєтської тиранії не є згори „припечатана" певними таємними умовами-договорами поміж обома суперпотугами, щоб кожного втікача з зернових кораблів видавати силоміць назад до СССР.

Адвокат Куляс судовою дорогою добивається розкриття цієї „загадки", в чому він співпрацює з сенатором республіканцем Ґордоном Дж. Гамфрі та сенатором демократом із Іллиной, Алланом Діксоном, щоб дійти до коріння трагічної справи Медведя.

Крім того, згідно з резолюцією ч. 267, що її спонзорували сенатори Гамфрі і Діксон, справу Медведя перевіряє американська Гельсінкська комісія. Ще минулого року Конґрес ЗСА призначив 200,000 дол. на перевірку цієї справи

Молоді професіоналісти пожертвували 12,000 долярів для проєкту Інформаційного Ценру — АНЧЕЙН

Сьомого вересня ц.р. Юрій Мартинюк, голова Товариства Молодих Професіоналістів при Українськім Інституті Америки (УІА) вручив грошовий переказ на 12,028.77 долярів Божені Ольшанівській, голові організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ). Ці гроші — це чистий прибуток з „Прогульки при місячнім сяйві" 26-го липня цього літа.

Корабельна прогулька була спеціяльно організована для збірки фонду, призначеного для поборювання протиукраїнської кампанії.

Зібрані гроші були призначені на дії Українського Крайового Центру: Історична й Інформаційна Мережа (АНЧЕЙН) UNCHAIN. Організаторами цієї імпрези були три групи молодих професіоналістів зі східнього побережжя ЗСА: Молоді Професіоналісти при УІА, Вашінгтонська Група і Професіоналісти і Підприємці Ню Йорку і Ню Джерзі. Головними організаторами і господарями імпрези були Молоді Професіоналісти при УІА. Прогулька відбулася по нюйорській затоці і по ріці Гадсон повз Статую Свободи.

Юрко Мартинюк передає голові УОЛПУ Божені Ольшанівській чек на 12,000 дол. для АНЧЕЙН; поруч з ним стоять Марта Тишинська, Ігор Копка і Марта Коломиєць.

Під час церемоніяльного вручення грошей, яке відбулося місяць по імпрезі на пристані 17 коло Савт Стріт Сіпорт в Ню Йорку, Божена Ольшанівська сказала: „Я репрезентую мою організацію АОЛПУ — АНЧЕЙН з гордістю і покорою. Сьогодні на цій врочистості цей щедрий подарунок Молодих Професіоналістів є не тільки фінансової підтримкою, яку ми так дошкульно потребуємо в цьому критичному для нашої суспільности часі, але й моральною підтримкою і доказом глибокого зрозуміння біжучих проблем. Цим жестом Молоді Професіоналсіти виявили готовість перебрати відповідальність за майбутнє нашої суспільноти, і, якщо зайде потреба, приєднатися до гурту активістів і провідників.

Згадуючи прогульку з 26-го липня на стародавньому колісному пароплаві Ендрю Флечер, Юрій Мартинюк, президент Молодих Професіоналістів при УІА ствердив: „Це була спроба чи три групи зможуть співпрацювати для спільної справи. Ми приготовлялися до прогульки з поспіхом (тільки шість тижнів), але це було варто, бо ми дістали добрий досвід, як збирати фонди в майбутньому".

Він ще додав, що, не зважаючи на дощ і зливу під час дня і пароплавної екскурсії, учасники і гості вважали, що задум такої імпрези був знаменитий. „Ми маємо намір повторити пароплавну екскурсію наступного року на користь Українського Інституту Америки. Організатори імпрези переконані, що різні аспекти прогульки подобалися 248 учасникам і що переважно люди прибули з цікавости. Прогулька назагал була атракцією для всіх. Були танці на середньому покладі під гру оркестри „Говерля", льотерія різних мистецьких предметів і вакацій на українських оселях Союзівка і „Верховина", бара з напитками, буфет зі закусками і солодощами. Був навіть гіндус, який грав на „сітар".

Розкішний вид на новобідновлену Статую Свободи, авіоносець Інтрепид і замрячений мерехтливий горизонт Мангеттену додавав черівности цій ночі.

Організатори відчули глибоке задоволення з добре виконаного діла спільними силами для спільного добра. Пані Ольшанівська завважила, що імпреза була як „цілющий застрик в рам'я", який відновляє наснагу до дальших змагань і праці за українську справу.

Вона звернулася зі закликом до всіх скептиків і песимістів: „Все є в порядку і буде далі в порядку так довго, поки наша молодь є з нами. Ми будемо з ними співпрацювати і приготовляти їх для майбутніх змагань. Вони почули наш заклик і відгукнулися на нього. Тільки в професійний і систематичний спосіб ми зможемо направити попередні занедбання і нездарність нашої спільноти. Будемо не тільки чекати і реагувати на майбутні кризи і напади на нас, але будемо заздалегідь працювати в професійний і діловий спосіб, день у день, щоб інформувати людей, серед яких живемо, хто ми є і яка наша історія".

Марта Коломиєць

„Солідарність"...

(Закінчення зі стор. 2)

костьоли. Якщо деякий з польських пробощів випозичає греко-католикам збудовану руками їх батьків церкву, то робить він це тому, бо боїться, щоб ту святиню не перебрали православні. Польський єпископат не є заінтересований відновити цілу інституцію Греко-Католицької Церкви в Польщі, і досьогодні він не зайняв жадного становища до беатифікаційного процесу Слуги Божого Андрея Шептицького, ба щобільше, в тамошній пресі часто стрічається наклепи на Митрополита Андрея. „Трибуна Люду" 1984, ч. 220, 13-го вересня писала, що: „в найновішій політичній історії Польщі митрополит Андрей записався якнайгірше. Хоча був внуком Олександра Фредра і братом генерала Станіслава Шептицького, Митрополита, з найбільш доказаних причин визнано за провідного чинника крайнього українського шовінізму й націоналізму в антикомуністичному й антипольському вигляді... Ворог польського й українського народу, гітлерівський слуга — ким не був — не є гідний ані пам'яті, ані згадки".

Москві залежить на тому, щоб в безпосередньому сусідстві з Україною, яка є об'єктом жорстокої русифікації, не розвивався жоден незалежний український рух. Нетрудно тут зрозуміти, що в Польщі на всіх щаблях апарату знаходяться запальчиві виконавці бажань Москви.

Анонімний автор журналу „Солідарности" закінчує свої цікаві рядки словами: „Не є, отже, вони (поляки) в стані зрозуміти це, що то властиво дочка Олександра Фредра, поляка, яка вийшла заміж за українця Шептицького, переконала свого сина Андрея Романа, щоб він посвятився справі України, тоді найбільше допоможе її батьківщині Польщі".

Молода лікарка

У літніх місяцях наша преса приносить новини про градуації наших нових професійних сил. У всіх ділянках технічних, гуманістичних і природничих наук з'являються молоді люди, які після закінчення студій починають професійну працю. Радіємо цими вістками, бо ці молоді українці збагачують силу американсько-української спільноти.

Таким прибутком лікарського доросту є новий доктор медицини—Рута Христина Чолган з Ню Йорку. З Рутою Чолган, як молодою студенткою медицини, читачі „Свободи" познайомились на сторінках нашого щоденника восени 1983 року, коли після американської висадки на острові Ґренада, Рута дала інтервю у „Свободі" про ті події та її особисті переживання під час інвазії. Опісля Рута повернулася на острів, до Медичної школи Сен Джорджес університету, щоб закінчити теоретичну частину студій.

Два останні клінічні роки студій вона відбула у лікарнях в Англії та ЗСА. Треба подивляти українську завзятість Рути, бо самі студії, а ще більше американські іспити для студентів закордонних медичних шкіл—є дуже вимогливі. Рута Чолган точно по чотирьох роках студій промувалася на доктора медицини. Врочиста ґрадуація молодих лікарів Медичної школи університету Сен Джорджес Ґренейди відбулася 26-го червня ц. р. у приміщенні Об'єднаних Націй у Ню Йорку.

Рута Чолганівна народилася у Ню Йорку, в лікарській родині, вона є дочка д-ра Іларіона та Роми з роду Жовнірович. Дідо, покійний д-р Іван Жовнірович, був лікарем у краю, у Калуші, а по прибутті до ЗСА—у Рочестері. Брат Лярко—теж молодий доктор медицини.

Початкову школу Рута відбула в „Візитейшин Академі" у Бруклині, середню—у Нотр Дам Академії у Статен Айленд, яку закінчила з відзначенням та спеціяльною грамотою за французьку мову. На університетські

Д-р Рута Чолган

студії Рута вступила до Мангеттен коледжу у Ню Йорку і в 1982 році закінчила там передмедичні студії, здобувши диплом бакалявра.

У Школі Українознавства в Ню Йорку Рута вчилася одинадцять років з ентузіязмом, за словами вірша „Українка я маленька, українці батько—ненька..." і закінчила її з оцінками „відмінно". Належала до Пласту (2-ий курінь юначок ім. Лесі Українки), брала участь у літніх і зимових пластових таборах, була на постах подруги у таборі новачок. Улюбленим спортом Рути є лещатарство. Рута—свідома громадянка. Вона—член Українського Народного Союзу та член Українського Інституту Америки.

1-го липня ц. р. молода лікарка почала шпитальну практику—спеціялізацію у ділянці внутрішньої медицини в лікарні Мюленберг Ріdженел Медікал Центер у Плейнфілді, Н. Дж., що є сполучена з медичною школою Ратґерського університету у Ню Брансвіку, Н. Дж. 14-го червня ц. р. Рута Чолганівна вийшла заміж за товариша із університетських студій д-ра медицини Тома Стирджіса.

Молодій парі бажаємо багато щастя та успіхів в особистому та професійному житті.

Н. Н.

З життя української громади Лос Анджелесу

Протягом останнього часу українська громада Лос Анджелесу й околиць переживала ряд культурних, громадських та церковних подій. Ми хочемо поділитися головнішими з цих подій.

ВИСВІТЛЮВАННЯ ФІЛЬМІВ

Після успішних висвітлювань фільмів „В'язень Христа Ради" та „Поїзд в Україну" в українських громадах Австралії продуцент мґр Ярослав Кулинич зі своїм сином Любомиром завітали до нас і в суботу, 16-го серпня, в авдиторії церкви св. Володимира висвітлили документальний дуже вартісний фільм з життя Патріярха Йосифа Першого, а наступного дня в домі Українського Культурного Осередку було висвітлено небуденний своїми рідкісними матеріялами з України фільм „Поїзд в Україну".

Перший фільм — це великої історичної вартости документація з життя Патріярха від дитинства аж до його відходу від нас з дуже невідомим більшості з нас ритуалом похорону його тлінних остатків в Римі і збереження на фільмовій стрічці наших визначних діячів (деякі з них останнім часом залишили нас) та подій.

Фільм „Поїзд в Україну" — це реальне передання сучасного стану на поневоленій, одначе, нескоренній Україні, як ми дізналися, більшість кадрів якого якого наш шановний продуцент шляхом виміни одержав від „упривільованого" американського кореспондента, якому урядові чинники на Україні дозволили мати більшу свободу ніж та якою користувався там наш продуцент мґр Я. Кулинич.

Висвітлені фільми були фахово створені, цікаві своїми змістами та багатою документацією, за що ми вдячні шановному продуцентові. На заклик молодого Любка Кулинича та звернення його батька Я. Кулинича, численні наші громадяни склали грошову підтримку на монументальний фільм, який сьогодні є в своїй останній стадії, під назвою „Україна в Огні".

ВІДЗНАЧЕННЯ 40 ДНІВ ВІДХОДУ СЛ. П. Я. СТЕЦЬКА

Заходами Відділу ООЧСУ в неділю, 14-го вересня ц. р., в усіх наших українських церквах при участі численних вірних відбулися Заупокійні Служби Божі за спокій душі голови Українського Державного Правління, президента АБН, голови Проводу Революційної ОУН, члена Ради Світової Антикомуністичної Ліґи (ВАКЛ), та члена Европейської Ради Свободи (ЕРС) сл. п. Ярослава Стецька.

Після щирих молитов та зворушливих слів парохів українських церков обох віроісповідувань, українське громадянство прибуло до просторого Дому Українського Культурного Осередку на своєрідні поминки, де щирим словом привітав присутніх та підкреслив вартості відійшовшого від нас одного з вибранців нашого народу сл. п. Ярослава Стецька голова ООЧСУ Петро Якимів, попросивши до слова відомого в нашій громаді громадського діяча д-ра Олега Снилика.

Доповідач в дбайливо та фахово опрацьованій доповіді яскаво віддзеркалив постать великого сина України св. п. Ярослава Стецька. Він передав усі етапи його життя, повного самопосвяти для України, почавши з його студентських років та кінчаючи останніми, вже поза Україною, як також і його душевні переживання, коли справа в'язалася з Україною та її народом, на батьківщині та поза нею. Всі ті, що мали можливість пізнати попередньо сл. п. Я. Стецька, та ті всі особи, що не мали такої можливости, з доповіді д-ра Олега Снилика пізнали цю небуденну, одначе, завжди скромну людину у всій його величі.

Поминки закінчено спонтанним віспіванням українського національного славня „Ще не вмерла Україна".

Управа Відділу ООЧСУ частувала присутніх смачною перекускою, приготованою членкинями цього гостинного та дбайливого Відділу, за що складаємо їм наші признання і подяку.

ВІЗИТА АРХИЄПИСКОПА КОНСТАНТИНА

Запрошений парохом та парохіяльним правлінням УАП Церкви святого Володимира завітав до Лос Анджелесу та в неділю, 28-го вересня ц. р., совершив архиєрейську Службу Божу Архиєпископ Константин, в сослуженні пароха цієї церкви о. протоієрея Анатолія Ситника та отців: пароха церкви св. Андрія о. декана прот. Степана Галика-Голутяка, пароха церкви в Сан Дієґо о. Нестора Стона, пароха церкви в Сан Франсіско прот. Олександра Лімонченченка, пароха церкви у Фініксі, Арізона, о. Григорія Волковицького, протопресвітера Теофіла Бузенка та прот. Лева Парендовського.

Архиєпископ Константин завітав до нас з його першою візитацією парохії церкви святого Володимира, щоб при тому посвятити площу під будову „Українського Села" (дому для українських сеньйорів), та привітати пароха цієї церкви протоієрея о. А. Ситника з нагоди десятої річниці його священства.

Архиєрейська урочиста Служба Божа укоронувалася глибокозмістовними проповідями Владики Константина, в яких було багатократно підкреслено важливість любити Бога та ближнього свого — народ свій український, та зберігати наші культурні та національні надбання поколіннями. Громадно з хоругвами Владика Константин з духовенством совершив посвячення площі під будову Української Оселі для старших віком. Увесь час панувало духове піднесення, тому що такий проєкт являється першим на західньому побережі ЗСА посеред українських скупчень. Більшій урочистості Служби Божої в цей прапам'ятий день допоміг об'єднаний хор під кермою Івана Паркера, до якого приєдналися церковні хори обох українських православних церков Лос Анджелесу, як рівнож і хори українських парохій зі Сан Франсіско та Сан Дієґо, які прибули на цю урочистість.

Під час бенкету в авдиторії парохії церкви св. Володимира вітали Владику Константина, вітали величний почин будови „Українського Села", а також і вітали з десятиліттям служіння на духовній ниві о. пароха прот. Анатолія Ситника численні представники і гості, а поміж ними: голова парохіяльного правління церкви св. Володимира Степан Войтко (який також був і майстром церемонії), Яків Ємець з Фініксу, Олександер Скоп зі Сан Дієґо, парох зі Сан Дієґо о. Нестор Сток, парох зі Сан Франсіско о. Олександер Лімонченко, парох церкви св. Андрія о. декан митрофорний протоієрей Степан Галик-Голутяк.

Вітав і інформував про будову „Українського Села" голова будівельного комітету Іван Паркер, закликаючи до фінансової підтримки, тому що Українське Село" призначене лише для українських сеньйорів, на що відгукнулися численні присутні. Від місцевих Відділів Українського Народного Союзу та української радіопрограми „Пісня України" вітав і промовляв автор цього репортажу, особливо підкресливши свідоцтво нашої національно-племінної живучости, тому що „Українське Село" лише для українців будують українські патріоти, переважно вже народжені поза Україною, які зберігли в душах любов до неї. Вітав у своїм слові громаду і її почин Владика Константин, та вітав рівнож з десятиліття священства пароха церкви всеч. о. протоієрея А. Ситника й пообіцяв завітати сюди знову. Пливли невимушено многоліттєвія та чути було часто спонтанні оплески. Щирими братніми словами вітав і промовляв парох-емерит УК Церкви о. крилошанин Михайло Колтуцький.

МИСТЕЦЬ Т. ДЯКІВ

З Британської Колюмбії, з Кутні Бей завітав до нас відомий в Канаді і ЗСА мистець експресіоністичної творчости з кераміки Тадей Дяків і протягом 6-го, 7-го і 8-го жовтня дав виклади в Мистецькій Ґалерії Дарії Чайковської про мистецтво кераміки зацікавленим студентам. Його мистецька виставка експонатів, до яких входило понад 160 ваз та інших об'єктів, відбулася в тій же Ґалерії в суботу, 27-го вересня, де наше громадянство мало нагоду познайомитися з оригінальністю його творчости, яка була виключно його власним, не запозиченим від інших продуктом, в яку наш український мистець вклав свою багату мистецьку фантазію, базовану в більшості на античній мітології, та своє творче фахове вміння при творенні досить складних форм, як також прецизійних візерунків та мотивів на вазах та інших мистецьких об'єктах. Виставка мистецьких творів Таделя Дяківа була своєрідною у своїй ориґінальності та багатстві форм і мотивів, і являється поважним вкладом в скарбницю українського керамічного мистецтва, особливо в ланці експресіонізму, за що ми складаємо мистцеві наше щире признання. Ми рівнож гратулюємо Дарії Чайковській, директорові Ґалерії, за вміло проведену виставку і семінар, а також дякуємо адміністраторці Лінді Мудло за її фахову підготовку та зреалізування цієї виставки.

Д-р С. Шумський

Рік...

(Закінчення зі стор. 2)

Ліга Націй нам не поможе, якщо ми самі не виборемо собі волі. Тому і тільки тому навіть в найтяжчих обставинах під час Другої світової війни зформувалась УПА, І-ша Дивізія УНА та інші повстанські і військові угрупування.

Можна і треба критично розглядати княжі та гетьманські міжусобиці, ворожнечу, а то і боротьбу між патріотичними групами під час Визвольних змагань у Першій і Другій світовій війні, але воїнові, який лишав „стару матір, хвору сестру, жінку з дітьми чи молоду дівчину" і йшов в нерівний бій з переважаючими ворожими силами,

будучи готовим не тільки згинути на полі бою, але і на мученичу смерть на гаку, на палі, в тюремному підвалі чи в снігах Сибіру — тому воїнові належиться від нас сьогодні найвище признання, вдячність і пошана.

Відзначення Року Українського Воїна відбудеться у Чикаґо в суботу, ввечері 29-го листопада, а в Дітройті в неділю по полудні 30-го листопада ц.р. Головним промовцем на цих відзначеннях буде президент СКВУ д-р Петро Саварин.

